

ТЕХНОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ СОБАК ЗА КУРСОМ ОБІДІЄНС В УМОВАХ КІНОЛОГІЧНОГО КЛУБУ "ЦЕРБЕР" М. ХАРКОВА

Пастушенко А., здобувач

Косенко С.Ю., кандидат с.-г. наук, доцент, E-mail: kosenkosu@ukr.net

Одеський державний аграрний університет

Досліджували ефективність різних методів дресирування собак (механічного, оперантного, контрастного) при підготовці за курсом Обідієнс в умовах кінологічного клубу "Цербер" м. Харкова. Встановлено, що найнижчі показники за випробування на змаганнях мають собаки, підготовлені механічним методом дресирування. Собаки, підготовлені за допомогою оперантного методу, мають кращі оцінки на змаганнях, але більш тривалий термін підготовки. Найвищі показники як за оцінками, так і за терміном підготовки спостерігаються у групи собак, до якої застосовували контрастний метод дресирування.

***Ключові слова:** дресирування, Обідієнс, механічний метод, оперантний метод, контрастний метод, умовний рефлекс, навички.*

Обідієнс (від англ. obedience - слухняність) - це міжнародний норматив з слухняності, найскладніший з усіх офіційно визнаних нормативів Міжнародної Кінологічної Федерації FCI [4]. Навчання собаки навичкам для цього виду кінологічного спорту вимагає від дресувальника великих знань, досвіду, точності у заохоченні бажаної поведінки та нестандартних рішень у поясненні складних завдань [2,3]. Головна перевага Обідієнс перед іншими дисциплінами полягає в тому, що грамотними методами роботи в цьому виді дресирування досягти хорошого результату можливо з будь-яким собакою, якщо не шкодувати часу та сил [1].

Метою роботи була оцінка ефективності різних методів дресирування собак (механічного, оперантного, контрастного) при підготовці за курсом Обідієнс. Іспити собак проводились за критеріями оцінки тварин на випробуваннях з курсу Обідієнс.

Для досліджень були обрані 15 собак наступних порід (німецька вівчарка, бельгійська вівчарка, лабрадор, пітбуль, стафордширський тер'єр). До першої групи тварин (n=5) застосовували механічний метод дресирування, до другої (n=5) - оперантний, до третьої (n=5) - контрастний, який поєднує в собі механічний та смакозаохочувальний методи. В таблиці 1 наведено кількість часу, необхідного для вироблення первинного умовного рефлексу на статичні команди "Сидіти" та "Лежати" та динамічну - "Рух поруч на повідці".

Табл.1. Термін вироблення первинного умовного рефлексу на базові навички Обідієнс при різних методах дресирування, днів

№	Навичка	Дослідні групи					
		1		2		3	
		M±m	Cv,%	M±m	Cv,%	M±m	Cv,%
1.	Сидіти	4,8±0,37	17,43	4,4±0,24	12,08	3,4±0,24	16,1
2.	Лежати	6,0 ±0,31	11,78	8,6±0,24	6,36	5,4 ±0,24	10,14
3.	Рух поруч на повідці	9,0 ±0,63	15,71	12,0±0,54	10,2	7,6 ±0,40	11,76

Від відпрацювання первинного умовного рефлексу до утворення сталої навички необхідно більше витрат часу, оскільки утворений рефлекс після стадії генералізації проходить стадію концентрації, а потім вже стабілізується (утворення навички) [5]. Терміни відпрацювання та утворення навичок у собак кожної групи були неоднаковими (табл. 2).

Табл.2. Терміни відпрацювання базових навичок Обідієнс при різних методах дресирування, днів

№	Навичка	Дослідні групи					
		1		2		3	
		M±m	Cv,%	M±m	Cv,%	M±m	Cv,%
1.	Сидіти	15,1±0,37	7,55	8,6±0,24	6,36	8,0 ±0,41	11,69
2.	Лежати	30,0±0,31	2,35	25,2±0,58	5,17	20,4 ±0,5	5,58
3.	Рух поруч на повідці	40,0 ±0,7	3,95	42,0±0,54	2,91	36,0±0,70	4,39

Кінцевим критерієм оцінки якості вироблення навички у собак є випробування на змаганнях з Обідієнс (табл. 3)

Табл.3. Результати випробувань на змаганнях собак, підготовлених за різними методами дресирування, балів

№	Навичка	Дослідні групи					
		1		2		3	
		M±m	Cv,%	M±m	Cv,%	M±m	Cv,%
1.	Сидіти	5,0±0,0	0,0	5,0±0,0	0,0	5,0±0,0	0,0
2.	Лежати	4,4±0,24	12,4	4,8±0,20	9,3	5,0±0,0	0,0
3.	Рух поруч на повідці	13,2±0,37	6,3	14,2±0,20	3,1	14,8±0,2	3,0
4.	Всього	22,6±0,51	5,04	24,0±0,32	2,9	24,8±0,2	1,8

Аналізуючи дані таблиць, бачимо, що найнижчі показники за випробування на змаганнях має дослідна група 1, до якої застосовували механічний метод дресирування. Це пояснюється тим, що механічний метод недостатньо мотивує собаку та не сприяє утворенню міцного контакту з дресирувальником. Тварини другої групи мають кращі оцінки, ніж тварини групи 1, але тривалість підготовки, тобто утворення навичок у них найбільша, ніж у тварин інших груп, оскільки при оперантному методі навчання небажана

поведінка нічим не маркується, лише підкріплюється поведінка, яку бажано здобути.

Найвищі показники демонструє група 3, яку дресували контрастним методом. Процес навчання у ній відбувається швидше, оскільки собаки як одразу заохочуються при дотриманні правильної поведінки, так і швидко корегуються при неправильному виконанні команд.

Отже, при підготовці собак за курсом Обідієнс доцільно використовувати контрастний метод для скорочення терміну дресування та більш якісного утворення навичок.

Список використаних джерел

1. Gwen Baile. The Beginner's Dog Training Guide. DK (Dorling Kindersley), 2022. 256 p.
2. Paddy Coughlan. Competitive obedience. Step-by-step. Doorking: Ringpress, 2003. 112 p.
3. Pamela S. Dennison. Rally to obedience. Lovland, Colorado: Alpine Publications, 2010. 177 p.
4. Кінологічна спілка України. Офіційний сайт. URL: <http://uku.com.ua/> [дата звернення 25.05.2023]
5. Оцінка ефективності методів дресування для підготовки службових собак / В. М. Степаненко, О. О. Лавринюк, В. В. Борщенко [та ін.] // Вісн. Сумського нац. аграр. ун-ту. Сер. Тваринництво. 2021. Вип. 1 (44). С. 63–68.

УДК: 636.22/.28:001.895(477)

СТВОРЕННЯ СМАРТ ФЕРМ В УКРАЇНІ

Піскун С., здобувач 2 курсу, E-mail: svetlanapiskun63@gmail.com
Наук. керівник **Гусятинська О.О.**, канд. с-г. наук, доцент,
E-mail: lenoksychova84@gmail.com

Одеський державний аграрний університет

Постановка проблеми. «Безпека харчових продуктів» - це поняття народилося з глобальної продовольчої кризи (середина 1970-х років) і продовжує залишатися актуальним і важливим питанням для людства і сьогодні. Це загальна та актуальна проблема для людства, яка знаходиться в постійній увазі міжнародних організацій, таких як ФАО, ООН та ВООЗ.

Була розроблена програма розвитку тваринництва на 2016-2030 рр. Її цілі: викорінення голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування та сприяння сталому розвитку.

У сучасному світі, що швидко змінюється, під впливом високого домінування "розумних" технологій, технологічної глобалізації, інтеграції, децентралізації, процесів інформатизації та діджиталізації, наявність потужного